

העם

חזרה לקו ההתחלה

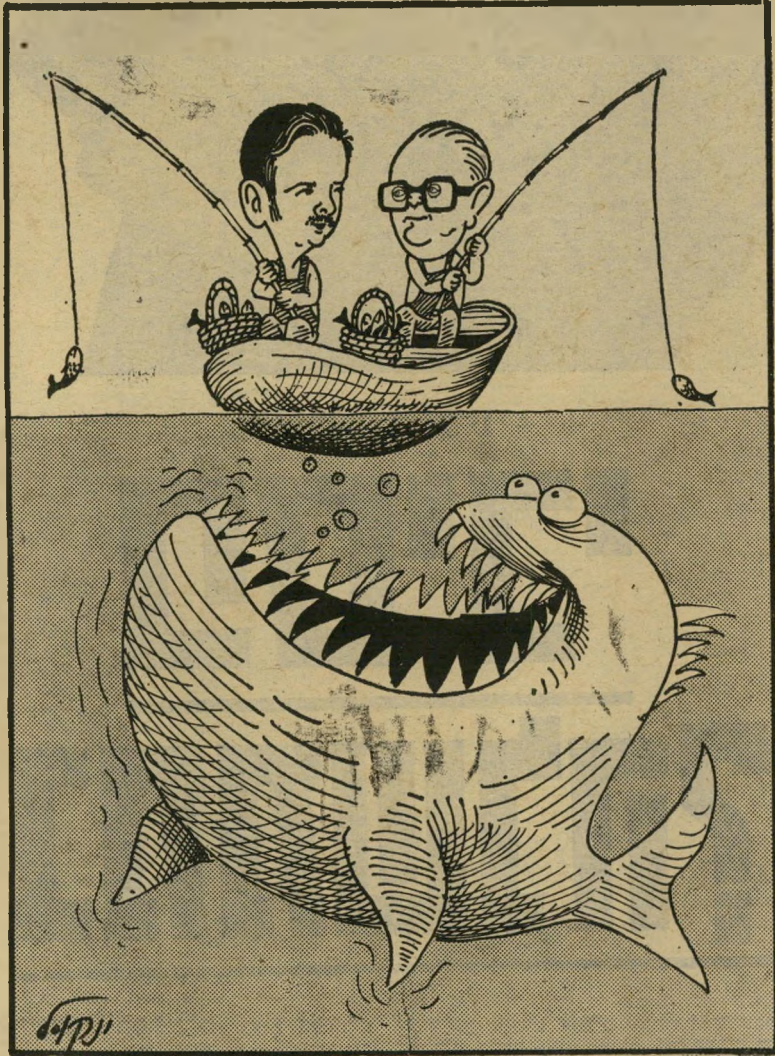
הממשלה לבשה פנים

ליברליות ובאותו זמן

הפעיה שימות דרקוניות

לא בכל יום זוכה העם שאחד משרי הממשלה יטריח את עצמו בשעת חצות לאולפני הטלוויזיה, כדי לבשר בשידור ישיר לאומה הודעה דרמטית. אירוע מעין זה התרחש השבוע. שר-המישפטים, שמואל תמיר, הגיע ל- אולפן מהדורת החדשות כמעט חצות כדי להודיע לאומה על המפכה תחוקתית העור מדת להתחולל במדינה: ביטול חלק מ- תקנות-החירום המנדטוריות הדרקוניות.

לשישה סטודנטים ערבים באוניברסיטאות ישראל, שהצהירו בגלוי על תמיכתם ב- ישראל, יש"ף (ראה עמודים 32-33). בחוגי השיל- טון הועלו מחדש הצעות להטלת מימשל- צבאי על ערביי ישראל ולנקיטת מדיניות של יד חזקה כלפיהם. היו אלה תגובות להתגברות פעולות הטיור ומעשי הפיגוע, שביצעו אנשי אר- גוניה-החבלה הפלסטיניים ברחבי ישראל. שהגיעו לשיאם בפיצוץ מיטען חומר-נפץ במרכז נתניה, אשר גרם למותם של שלו- שה אנשים ולפציעתם של עשרות אחרים. שוב נשלפו מתוך הגינון צווי-החירום, החוקים הדרקוניים ושיטות הדיכוי הטור- טאליטריות, כאמצעי להתגוננות מפני הת- עוררות הלאומיות בקרב ערביי פלסטין. שיטת פעולות-התגמול, שאינן מבחינות עוד בין פידאיון לאזרחים חפים מפשע, אומצה שוב עליידי צה"ל.

"קודם נתפוס את הדגים הגדולים..."

בעבר כבר הוכחו שיטות אלה כפסולות, הן מהבחינה הדמוקרטית והן מהבחינה המעשית. הן הציגו את הכיבוש הישר- ראלי בעיני העולם כמישטר של דיכוי, הפכו גם את ערביי ישראל המתונים, המז- דחים עם המדינה, לאוייביה. אולם חוסר-האונים של הממשלה בכל התחומים מצא את ביטויו גם בתחום זה של ביטחון-הפנים. היתה זו חזרה לקו ההתחלה בגישה ובטיפול בבעיית ערביי פלסטין, אורחי ישראל והנתונים למרותה. ניתוח ללא פיתרון. היה זה סמלי כי באותו זמן נכשל מאמץ נוסף של ה- שליח האמריקאי המיוחד, אלפרד אתר- טון, להוציא מהקיסרון את המשאיות- לשלום. מצריים דחתה על הסף את גיי- סוחי-הפשרה שהביא מירושלים לגבי כמה מסעיפי הסכס-השלום השנויים במחלוקת. המצרים לא הותירו עוד מקום לספק כי הבעייה המרכזית החייבת פיתרון, היא בעיית הזיקה שבין הסכס-השלום עם יש- ראל לבין פיתרון בעיית פלסטין. ממשלת ישראל מתכחשת לזיקה מעין זו בכל צורת ניסוח שהיא. מאורעות ה- שבוע האחרון הוכיחו בפעם נוספת כי למרות התעלמותה של הממשלה מהבעייה, (המשך עמוד 28)

על פיהן גורשו הוא וחבריו למחתרת מחור- פיהארץ והוחזקו במעצר מינהלי בקניה. תקנות אלה, העומדות בניגוד לכל תפיסה דמוקרטית של חירויות האדם, נותרו בתור- קף מאז קום המדינה והופעלו בעיקר כלפי ערביי ישראל ותושבי השטחים המוחזקים. כצעד ראשון, בישר תמיר, יומלץ בפני הכנסת לבטל את התקנות המתירות גיי- רוש מהארץ או הענקת סמכות לכל קצין צה"ל לבצע מעצר מינהלי. לכשיתקבל ה- חוק יהיה רק שר-הביטחון רשאי להוציא צורמעצר כזה, וגם אז תהיה החלטתו כפור- פה לפיקוח הרשות השופטת. מודשן ונגזר הציג תמיר את השינוי ה- מהפכני כצעד שנועד לעגן את חירויות הפרט בחוק וכתפנית ליברלית, שמדינות העולם הנאורות כבר מברכות עליה. חוקי דרקון ושיטות דיכוי. באותו שבוע עצמו נסחפה הממשלה לשורה של פעולות, שעמדו בניגוד גמור לכיוון עליו הצביע תמיר. ארבעה בתים של חשודים בפעולות חבלה בישראל פוצצו בכפרי הגדה המערבית, עוד לפני שהחשודים, ש- חלק מהם אומנם הורו במעשיהם, הועמ- דו למישפט. מושל יהודה ושומרון הוציא ציריגוש נגד חשוד בהסתה ובהשתייכות לאירגון עויין. צה"ל הוציא צווי-יריתוק

המשך עמוד 23) ארליך ומתומכי מודעי. כאות הזדהות עם ארליך ערך ח"כ ברמן בתחילת השבוע קבלת פנים בסניף תל-אביב, וכך התייצב בגלוי לימין שר-האוצר. האישיות היחידה הבלתי-תלויה במיפ- לגה הליברלית הוא יושב-ראש הנהלת הסוכנות היהודית, אריה דולצין, שהת- ליט לשנים קץ לסיכסוך שבין השניים. הוא זימן לפגישה את ארליך ומודעי, באחד מחזרי הכנסת, וניסה להסכיף ביניהם שלום. אך הפגישה לא עלתה יפה. יר- מיים אחרי-כך נערכה פגישה נוספת בחד- רו של דולצין, במלון המלך דויד בריר-

השר מודעי, אשתו וכניו בהלוויית בתו. צריך לעזור לו - הוא מיסכן

באומרו: "החוקה אינה מאפשרת לנו לפטר שר, גם אילו הדברים שאתה אומר היו נכונים". ארליך אמנם לא הצליח לשכנע את בגין, אולם עצם הפגישה עזרה לו לחזק את גל השמועות. "אפילו ראש-הממשלה יודע על כך", סיפר ארליך לאנשים המקורבים אליו וגם לכמה אישים מהאופוזיציה, ממפלגת העבודה. בעת ארוחת צהריים שנערכה בשבוע שעבר, בה השתתף גם איש אחד ממיפ- לגת העבודה, חזר ארליך על סיפור ה- פגישה שלו עם בגין ואפילו התלוצץ: "רק משוגע מוכן לקחת על עצמו גם את תיק התיקשורת". המילחמה שאותה מנהל ארליך נגד עז- ביו של מודעי גררה את היחסים הפני- מיים בתוך הממשלה למישור חדש למד- רי. ביחסים אלה חלה התדרדרות שלא הי- תה כדוגמתה באף אחת מהממשלות ה- קודמות. התגובות של מודעי וההכחשות המוגזמות של ארליך, עוד יגבירו הת- דדרות זו. אולם נראה כי הפעם עשה ארליך שיקול מוטעה. אפילו האכזריים מבין הפוליטי- קאים אינם מוכנים לקבל הפקת הון פור- ליטי או גמר חשבונות בין יריבים פולי- טיים, תוך ניצולו של אסון כבד שאירע לאחר מהם. גם מתנגדיו החריפים ביותר של מודעי בתוך הממשלה, ביניהם שר- הביטחון עזר ויצמן, שהסתכסך עימו בצור- רה חריפה ביותר ערב הבחירות, החליטו להתייצב לצידו. לעומת זאת קפץ שר-המישטרה לשע- ר, שלמה הלל, על המציאה בשאילתה שהגיש לראש-הממשלה, בעיקבות האש- מותיו של ארליך, ביקש לדעת, "האם נש- רח להשר מודעי לטיפול, או לפחות לבדו- קה פסיכיאטרית?". "האם בעיקבות דברי שר-האוצר, אין זה מן הראוי שתיערך בדרי- קה ובירור, ואולי גם טיפול, לשר-האוצר עצמו?". רק פסיכיאטר יוכל לקבוע אם מישוה משרי הממשלה הנוכחית זקוק באמת לטי- פול פסיכיאטרי. אולם העובדה ששרים שולחים זה את זה בפומבי לטיפול מסוג זה מצביעה על כך, שאם לא השרים באופן אישי, הרי הממשלה כגוף היא, שישגוע.

ממשלה משוגעת

ד שייא בהפצת השמועות הושג בשיחה ו- שהתקיימה בשבוע שעבר בין שימחה ארליך לבין מנחם בגין, בביתו של ראש- הממשלה. ארליך ביקש מבגין פגישה אי- שית כדי לדון בעניין מודעי. בפני בגין פרש ארליך, בצדקנות מופלגת, יריעה רפואית רחבה ביותר, על ברילאות הנפ- שית הרעועה של חבר הממשלה יצחק מודעי. כשהוא משתמש בביטויים כחוק "תאמין לי שנואב לי הלב עליו", או "צריך לעזור לו, הוא מיסכן", טען אר- לך בגלוי בפני ראש-הממשלה כי מודעי סובל מהתמוטטות נפשית, וכי "יש למ-